

БАЛОБАНОВА Д. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІНИ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ У ЗАКОНОПРОЕКТІ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, КОДЕКСУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ»

До Верховної Ради України 23.03.2017 р. від Президента України Порошенко П.О. надійшов Проект Закону № 6232 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». В Пояснювальній записці до законопроекту доцільність та необхідність його прийняття обґрунтовується недосконалістю судового захисту в Україні, про що неодноразово зазначав у своїх рішеннях щодо України Європейський суд з прав людини, вказуючи на такі проблеми української судової системи, як недостатня правова визначеність, недотримання розумних строків розгляду справ, обмеження права доступу до суду, недостатнє дотримання принципів незалежності і безсторонності суду тощо. На думку авторів законопроекту для ефективної реалізації права на справедливий суд в Україні необхідні як інституційні зміни, так і зміни процесуального законодавства. У стратегії реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр., схваленій Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276, наведено ретельний аналіз недоліків у правовому регулюванні як системи судустрою, так і судочинства України, визначено основні напрями реформування цих галузей законодавства, в тому числі підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій.

Не зупиняючись на тих проблемах, які можуть бути викликані розглядом та прийняттям такого великого за обсягом нормативного акту (794 сторінки), коли вперше в історії України в тексті одного законопроекту пропонується викласти в новій редакції одразу 3 процесуальні кодекси, внести зміни додатково до 7 кодексів України та одночасно внести зміни до 18 законів України, незважаючи на те, що передбачені зміни стосуються абсолютно різних сфер суспільних відносин та мають подаватися окремими законопроектами, видається необхідним зупинитися на запропонованих змінах до Кримінального кодексу України (далі – КК).

Ці зміни стосуються норм, які зосереджені в Розділі XVIII Особливої частини КК «Злочини проти правосуддя». Якщо з пропозицією викласти назву та абзац 1 ч. 1 ст. 376¹ КК «Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах системи правосуддя» в новій редакції, враховуючи запровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, можна погодитися, оскільки вона має технічний характер та спрямована на узгодження використовуваних термінів, що слід підтримувати, то інші пропозиції викликають зауваження та заперечення.

1. Назву та абзац 1 ч. 1 ст. 384 викласти в такій редакції: «Ст. 384. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. 1. Завідомо неправдиве показання свідка, потерпілого, завідомо неправдивий висновок експерта, складені для надання або надані органу, що здійснює досудове розслідування, виконавче провадження, суду, Вищій раді правосуддя, тимчасовій слідчій чи спеціальній тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України, подання завідомо недостовірних або підроблених доказів, завідомо неправдивий звіт оцінювача про оцінку майна, а також завідомо неправильний переклад, зроблений перекладачем у таких самих випадках». Цією редакцією пропонується закріпити в якості одного з основних складів злочинів «подання завідомо недостовірних або підроблених доказів», але при цьому в ч. 2 цієї статті залишається вказівка на таку кваліфікуючу обставину, як «ті самі дії, поєднані зі штучним створенням доказів обвинувачення чи захисту». Отже, необхідно або прибрати таку кваліфікуючу ознаку шляхом внесення змін до ч. 2 ст. 384 КК, або виключити вказівку на відповідні дії в запропонованій редакції ч. 1 ст. 384 КК.

2. В абзаці 1 ч. 1 ст. 385 КК «Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків» після слів «у суді» доповнити словами «Вищій раді правосуддя». Не заперечуючи проти цього, оскільки ці особи можуть приймати участь в провадженнях, що здійснює Вища рада правосуддя (наприклад, при розгляді дисциплінарної справи – ст. 49 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»), видається доцільним з метою уніфікації положень законодавства включити відповідне уточнення в абзац 1 ст. 386 КК.

3. Доповнити КК ст. 400¹ «Представництво в суді без повноважень. 1. Завідомо неправдиве повідомлення суду про повноваження представляти іншу особу у суді, а так само невнесення адвокатом до ордера відомостей щодо обмежень повноважень, встановлених договором про надання правничої допомоги». Поява цієї норми є абсолютно необгрунтованою, порушує всі вимоги криміналізаційного процесу та, в першу чергу, основну підставу криміналізації – суспільну небезпечність діяння, яке підлягає криміналізації, оскільки не становить її. Крім того, відповідним проявам є можливість протидіяти заходами інших видів відповідальності, крім кримінальної, – дисциплінарної, адміністративної,

а в деяких випадках ці дії можуть підпадати під ознаки інших складів злочинів (наприклад, ст. 358 КК «Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів»). Поява такої надмірно «спеціальної» норми буде прикладом того, що порушення будь-яких правил, навіть якщо це не призводить до негативних наслідків, потребує кримінальної відповідальності. Так само, може виникнути ідея, що непред'явлення паспорту або іншого документу, що засвідчує особу, при вчиненні правочинів або зверненні до державних чи інших уповноважених органів повинно також тягнути кримінальну відповідальність.

ВЕЧЕРОВА Є. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
докторант кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент

СТАБІЛЬНІСТЬ ТА ДИНАМІЗМ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: СУТНІСТЬ, ЗМІСТ, ОБУМОВЛЕНІСТЬ

«Стабільність» буквально означає стійкість, постійність, незмінність, міцність. Цей термін походить від слова «статика», яке в свою чергу означає відсутність руху, стан спокою, нерухомість.

Протилежністю стабільності виступає «динамізм», який з етимологічної точки зору інтерпретується як рухливість, стрімкий розвиток. Даний термін є похідним від слова динаміка, яке означає хід розвитку, зміни будь-якого явища.

Ці на перший погляд діаметрально протилежні категорії об'єднує те, що вони виступають невід'ємними складовими такого більш загального поняття як «розвиток». «Розвиток» — це процес незворотних, закономірних та спрямованих змін; властивість, в результаті якої виникає нова якість стану об'єкта, його складу та структури.

В основі розвитку — рух, який завжди супроводжується певними змінами, в той же час далеко не всі зміни можна розцінювати як розвиток.

В теорії розвитку серед усієї безлічі можливих змін виокремлюють три властивості, які в своїй єдності складають розвиток. Це — мінливість, спадковість та відбір.

Якщо ж адаптувати наведені вище загальні розмірковування безпосередньо до тематики заявленого наукового дослідження, то можна стверджувати про таке.